

ASSIGNATURA: Seminari IV Introducció al Periodisme

ESTUDIS: Periodisme

CODI:

TIPUS: Obligatòria CURS: 2n SEMESTRE: 2S

CRÈDITS (hores/setmana): 14,5 hores/setmana

CRÈDITS ECTS: 8 crèdits

PROFESSORS: Dr. Francesc Barata, Josep Maria Brugués, Dr. Francesc Burguet, Xavier Capdevila, Eugeni Madueño, Dr. Enric Vila i Dr. Enric Xicoy

IDIOMA: Català

1. PREREQUISITS: No n'hi ha.

2. CONEIXEMENTS PREVIS: Competències de l'assignatura Introducció al Periodisme del Primer Semestre de 2n. Curs. Aquest Seminari es cursa el semestre següent a la Introducció al Periodisme del mateix curs. Es considera que el Seminari és la continuació natural d'aquesta assignatura. És per aquest motiu que els coneixements obtinguts en aquesta assignatura es considera que són exigibles per poder desenvolupar correctament el Seminari.

3. ASSIGNATURES QUE S'HAN DE CURSAR SIMULTÀNIAMENT: No n'hi ha.

4. DESCRIPCIÓ ASSIGNATURA:

- L'assignatura *Seminari IV. Introducció al Periodisme* pertany al Mòdul 4, *Fonaments disciplinaris del Periodisme*, i forma part dels crèdits obligatoris definits per la Facultat d'acord amb la legislació estatal.
- En el seu contingut, *Seminari IV* està estretament vinculada a l'assignatura *Introducció al Periodisme* també del Mòdul 4. A més, serveix de preparació per a les assignatures del Mòdul 5 amb l'especialització dels llenguatges periodístics que es cursaran en el curs i semestre següents.
- El *Seminari IV. Introducció al Periodisme* és l'assignatura-eix que engloba els coneixements essencialment pràctics del seu mòdul. És l'espai pedagògic amb el grup més reduït d'estudiants (14 com a màxim) i té assignades 80 hores per a classes lectives i 120 hores de treball de l'estudiant. Cal tenir en compte que els professors d'aquest Seminari tenen experiència en el món professional en diferents àmbits del Periodisme (premsa, ràdio, televisió, gabinets de premsa, etcètera.). Això permet als estudiants conèixer de primera mà l'experiència dels professors i mantenir-hi una relació semblant a la que es podrien trobar en la redacció d'un mitjà. Així l'estudiant assumirà un rol semblant al de redactor i el professor el del seu cap.
- El professor de Seminari és el tutor de l'estudiant no només d'aquesta assignatura sinó de totes les del semestre; per això, també orientarà els seus interessos acadèmics i professionals, i l'educarà en les actituds vitals per als seus estudis universitaris. El *Seminari IV. Introducció al Periodisme*, a més, es constitueix en l'entrada a l'especialització del Grau i és per aquest motiu que el tutor orientarà l'estudiant a l'hora de prendre decisions en aquesta especialització.

5. COMPETÈNCIES:

Aquest Seminari inclou totes les 4 competències pròpies del mòdul, en un nivell bàsicament introductori i eminentment pràctic. Aquestes competències són:

1) Coneixement i evolució històrica de les modalitats i tradicions periodístiques.

L'estudiant ha d'acabar tenint una visió panoràmica i introductòria del context mediàtic de la professió periodística. Ha de ser capaç de començar a reconèixer, a grans trets, quins són els grans grups empresarials que hi ha darrere els mitjans de comunicació, quines són les línies editorials dels mitjans, quins són els seus índexs de penetració en el mercat, etcètera.

2) Capacitat i habilitat per a comunicar en el llenguatge propi de premsa, ràdio i televisió, en multimèdia o en nous suports (Internet).

Això significa que l'estudiant ha d'adquirir la capacitat textual, o sigui, saber titular, estructurar i redactar un text informatiu breu però complex, tant en format per a premsa, ràdio i televisió. Per tant, ha de ser capaç de distingir quines són les estructures i tècniques utilitzades per a cadascun d'aquests llenguatges.

3) Capacitat i habilitat per a utilitzar les tecnologies i les tècniques informatives i comunicatives.

L'estudiant ha de saber treballar amb la celeritat pròpia dels mitjans periodístics amb les eines de què disposa. S'espera, doncs, que al final del Seminari l'alumne tingui un domini inicial de les tecnologies pròpies dels llenguatges periodístics. Aquesta competència, a més, s'ha de saber dur a terme de manera individual, quan es correspongui, però també en el treball en equip. També es considera que dominar una tècnica comunicativa és demostrar la seva capacitat de construir i presentar una exposició oral: és a dir, ha de saber exposar de manera clara i entenedora una argumentació davant un auditori reduït. En aquest sentit l'exposició i defensa a classe dels treballs, els debats o els simulacions de consells de redacció són un bon lloc on fer aquesta pràctica.

4) Capacitat i habilitat per recuperar, organitzar, analitzar i processar informació i comunicació.

L'estudiant ha d'adquirir els coneixements contextuals, és a dir, el coneixement transversal del món per tal d'associar i relacionar les dades de l'actualitat i el context per tal d'interpretar-los i valorar-ne la seva magnitud. Així és com l'alumne ha d'ampliar els coneixements de *cultura general*, això comporta seguir molt de prop l'actualitat informativa. Un cop acabat el Seminari, s'ha de garantir que l'estudiant hagi adquirit el criteri suficient per saber captar què és notícia, saber com explicar-la i sobretot ser conscient de què està explicant i de les conseqüències que comporta la manera d'explicar-ho. S'espera que l'estudiant acabi mirant-se el món que l'envolta amb una mirada periodística. L'estudiant ha de començar a saber adoptar actituds pròpies del periodista, de la rutina periodística: per exemple, com i on buscar informació, com cobrir un acte públic o una roda de premsa, com buscar una notícia (en l'entorn de l'estudiant), com contrastar les fonts, etcètera. En definitiva, ha de començar a *fer* de periodista.

6. CONTINGUTS:

Allò que considerariem el marc teòric d'aquest Seminari l'estudiant l'ha adquirit durant el Primer Semestre en l'assignatura Introducció al Periodisme. En aquest sentit, el que fa el professor del Seminari és aprofundir en aquest temari i, especialment, dur-lo a la pràctica. Així és que els continguts d'aquest Seminari són, a priori, els mateixos que l'assignatura d'Introducció al Periodisme, però fent especial èmfasi en els següents:

LA MIRADA PERIODÍSTICA

- Definició de Periodisme.
- Construcció realitat/actualitat.
- La Notícia.
 - Dades, Fets, Esdeveniments.
 - Les fonts.
 - Criteris de selecció noticiosa.
 - La rutina periodística.

EL RELAT PERIODÍSTIC

- L'estil periodístic.
- Estructures de notícia (premsa, ràdio, televisió, gabinets i internet).
- Gèneres informatius.
- Gèneres opinatius.
- Formats periodístics.

PERIODISME I SOCIETAT

- L'empresa periodística.
- L'ètica periodística.

7. METODOLOGIA

L'assignatura reuneix una sèrie d'exercicis individuals i en grup a partir dels eixos centrals del contingut i que es realitzaran tant a l'aula com fora d'ella. Aquests exercicis es condensen en dos grans tipologies d'activitats:

1. Redacció d'un text informatiu, una notícia, de llargada mitja, a partir de diferents textos previs. L'estudiant ha de ser capaç, amb aquest text, de discernir què és notícia, de saber redactar amb claredat i concisió i de saber estructurar-lo correctament. Al mateix temps, l'estudiant ha de ser capaç de traduir, interpretar, un text o un relat que li arriba en un estil, estructura i format diferents al de la notícia. A més, l'estudiant haurà de ser capaç de fer encaixar aquest text en l'espai i/o temps de què disposi. En aquest sentit, l'estudiant acabarà redactant la majoria dels textos en un format establert per una maqueta dissenyada amb el programa InDesing. També es faran exercicis informatius en vídeo, amb el programa FinalCut, i a l'estudi de Ràdio.
2. Seguiment de l'actualitat, en general, i de l'àmbit de la comunicació, en particular. Això significa que l'estudiant no només ha d'estar al dia dels principals temes d'actualitat sinó també d'aquells aspectes vinculats amb la professió periodística. Això significa que a l'estudiant se li pot exigir dur el diari a classe, mirar els informatius de televisió o escoltar els de ràdio. Per tant, es duran a terme exercicis pràctics que demostrin que l'estudiant acaba tenint una visió contextual de l'actualitat i de l'ofici de periodista.

Perquè l'estudiant acabi tenint les competències i els coneixements exigits en el Seminari, el professor realitzarà un seguit d'exercicis seguint les següents metodologies:

- b) Exercicis individuals a classe.
- c) Exercicis individuals fora de classe.
- d) Lectura de textos (llibres, articles, capítols).
- e) Visionat de productes audiovisuals.
- f) Exercicis en grup a classe.
- g) Exercicis en grup fora de classe.
- h) Exercicis pràctics amb equipaments tecnològics.
- i) Presentacions a classe.
- j) Participació a classe.
- m) Tutories.

8. AVALUACIÓ GENERAL:

Al tractar-se d'una avaluació continuada es valoraran no només els coneixements adquirits i el resultat de les activitats, sinó també les actituds dels estudiants. Atès que es tracta d'una assignatura concebuda per a l'assistència obligatòria i el treball continuat no es planteja la possibilitat d'avaluar només un treball final per compensar les absències o la falta de lliurament d'exercicis. Per tant, un dels aspectes que es tindrà en compte en l'avaluació és el progrés de l'estudiant tant en els seus treballs i presentacions individuals com el seu paper dintre de l'equip de treball al que pertanyi en cada exercici.

Es donen per assumits els objectius dels seminaris anteriors, en general, i de l'assignatura Introducció al Periodisme, en concret. Per tant són avaluable les competències dels Seminaris anteriors com ara les capacitats expressives.

En termes aproximatius, l'estructura de l'avaluació serà la següent:

- 1) Valoració personalitzada dels **continguts** dels exercicis pràctics de l'alumne, tant els individuals com en grup. També valoració dels procediments de treball, les capacitats **formals** de l'alumne a l'hora de realitzar les activitats segons els criteris compartits per tot el professorat que imparteix l'assignatura (exemples: com s'afronten els encàrrecs del professor, lliurament a termini dels treballs, capacitat de solucionar problemes, dificultat per trobar els recursos necessaris, organització de la feina, quina és la presentació formal dels encàrrecs, correcció i superació dels propis errors, etcètera): 80%.

2) Valoració de les actituds personals vinculades al treball universitari i professional (exemples: capacitat de treballar en equip, d'interacció i d'autonomia, participació en els debats, capacitat d'assumir riscos i fer front a les errades, capacitat de superació, progrés i d'autoavaluació, etcètera): 20%.

9. AVALUACIÓ DE RESULTATS

Els sistemes d'avaluació que se seguiran són:

- C) Avaluació d'exercicis individuals.
- D) Avaluació d'exercicis en grup.
- E) Avaluació de treballs pràctics amb equipaments tecnològics.
- F) Avaluació de presentacions a classe.
- G) Avaluació de participació a classe.
- I) Informes de tutorització.
- J) Avaluació d'actituds.

Si posem en relació aquests mètodes d'avaluació amb les competències exigibles hem de tenir en compte que:

Competència 1

L'estudiant ha de demostrar que té un coneixement introductor de l'evolució històrica de les modalitats i tradicions periodístiques. Això significa que ha de conèixer no només quin és el tipus de periodisme que es fa avui en dia, sinó també en períodes anteriors. (C,D,F)

Competència 2

L'estudiant ha de demostrar capacitat i habilitat per a comunicar en el llenguatge propi de premsa, ràdio i televisió, en multimèdia o en nous suports (Internet). Per tant, l'estudiant ha de començar a dominar l'estil periodístic adaptat als diferents llenguatges, suports, gèneres i mitjans periodístics. (C, D,F,G)

Competència 3

L'estudiant ha d'adquirir la capacitat i habilitat per a utilitzar les tecnologies i les tècniques informatives i comunicatives. En aquest sentit, ha de dominar especialment eines de maquetació de mitjans escrits, com l'InDesing, però també adquirir nocions de les de televisió (FinalCut), ràdio i Internet. (E).

Competència 4

Finalment, l'estudiant ha de ser capaç de dominar l'habilitat de recuperar, organitzar, analitzar i processar informació i comunicació. Això significa que ha de ser capaç de distingir què és notícia i demostrar-ho amb la jerarquització de la informació. Per aconseguir aquest objectiu és imprescindible que l'estudiant faci un seguiment exhaustiu de l'actualitat. (C,D,E,F,G,J).

Pel que fa a la resta de competències transversals s'avaluaran també amb els mateixos criteris d'avaluació.

Al marge de les avaluacions concretes de cada treball, el professor també farà una tutorització de l'estudiant. Això significa que a partir d'un mínim de dues tutories per semestre el professor exposarà a l'alumne quin és la valoració global de la feina realitzada per l'estudiant. Serà en la tutoria on el professor insistirà en les competències assolides per l'alumne però també en aquells aspectes a millorar per tal d'assolir plenament les competències exigides. Fruit d'aquestes tutories, el professor elaborarà dos informes de tutorització que formaran part de l'avaluació final de l'estudiant. (I)

Cal tenir en compte, a més, que com a mínim hi haurà un llibre de lectura obligatòria dels que formen part de la *Bibliografia Específica del Seminari*.

10. BIBLIOGRAFIA:

En el mateix sentit que s'ha explicat en els continguts, hi ha un seguit de llibres que són de referència a l'assignatura d'*Introducció al Periodisme*. Són llibres que són d'utilitat si l'alumne vol complementar

aspectes teòrics (continguts) i pràctics (competències) del Seminari. Al mateix temps, alguns capítols d'aquests llibres poden ser treballats específicament en el Seminari.

- DE FONTCUBERTA, M.; BORRAT, H. *Periódicos: sistemas complejos, narradores en interacción*. Buenos Aires: La Crujía Ediciones, 2006.
- BURGUET, F. *Les trampes dels periodistes*. Barcelona: Edicions 62, 2004.
- CHILLÓN, A. *Literatura y periodismo. Una tradición de relaciones promiscuas*. Bellaterra, UAB, 1999.
- COROMINA, Eusebi. *El 9 Nou. Manual de redacció i estil*, Barcelona: Diputació de Barcelona, 1991.
- DIEZHANDINO, P. *El quehacer informativo*. Bilbao: Universidad del País Vasco, 1994.
- GOMIS, L. *Teoría del periodismo*. Barcelona: Paidós, 1991.
- GRIJELMO, A. *El estilo del periodista*. Madrid: Taurus, 2001 (Setena edició).
- HUERTAS, J.M. *El periodista, entre la indefinició i l'ambigüitat*. Barcelona: Dèria, 1998.
- KAPUSCINSKI, Ryszard. *Los cínicos no sirven para este oficio. Sobre el buen periodismo*, Barcelona: Anagrama, 2002.
- KOVACH, B./ ROSENSTIEL, T. *Los elementos del periodismo*. Madrid: Ediciones El País, 2003
- LÓPEZ, M. *Cómo se fabrican noticias*. Barcelona: Paidós, 1995.
- LÓPEZ GARCÍA, A. *Escritura e información*. Madrid: Cátedra, 1996.
- MARTÍNEZ COSTA, M^a Pilar (Coord.). *Información radiofónica*, Barcelona: Ariel, 2002.
- MASIP, P. *Internet a les redaccions. Informació diària i rutines periodístiques*. Barcelona: Trípodos, Papers d'estudi 20, 2007.
- MICÓ, J.L. *Informar a la TDT. Notícies, reportatges i documentals a la nova televisió*. Barcelona: Trípodos, Papers d'estudi 19, 2007.
- OLIVA, L.; SITJÀ, X. *Les notícies a la televisió*. Barcelona: IORTV, 1996.
- PALAU, Goretta. *Gabinets de comunicació. Periodistes de l'altre banda*, Barcelona: Pòrtic, 2002.
- PERALTA, M. *Teleinformatius. La transmissió televisiva de l'actualitat*. Barcelona: Trípodos, Papers d'estudi 15, 2005.
- RIVAS, M. *El periodismo es un cuento*. Madrid: Alfaguara, 1997.
- RODRIGO, M. *La construcción de la noticia*. Barcelona: Paidós, 1989.
- SABADIN, V. *El último ejemplar del New York Times. El futuro de los periódicos en papel*. Barcelona: Sol90, 2007.
- SÁEZ CASAS, A. *De la representació a la realitat*. Barcelona: Dèria, 1999.

Bibliografia específica del *Seminari IV Introducció al Periodisme*.

A part de la bibliografia anterior, hi ha un seguit de llibres dels quals se'n farà un treball específic en el Seminari. D'aquesta llista el professor escollirà quin o quins textos es treballaran durant el curs.

Dossiers de La Vanguardia

CAMBA, JULIO.

Páginas escogidas. Madrid: Editorial Espasa, 2003.

Sobre casi todo. Madrid: Editorial Espasa.

CAPOTE, TRUMAN.

Retratos. Barcelona: Anagrama, 2000.

CASASÚS, J. M.

Periodisme català que ha fet història. Barcelona: Proa, 1996.

Artículos que dejaron huella. Barcelona: Ariel, 1998.

FALLACI, ORIANA.

Entrevista con la historia. Barcelona: Noguer, Caralt, 2000.

GAZIEL.

Un estudiante a París i d'altres estudis. Barcelona: Selecta, 1962.

CARLIN, JOHN

Factor humano. Barcelona: Seix Barral, 2009.

KASPUSCINSKY, RYSZARD

El emperador. Barcelona: Anagrama, 1989.

Viatges amb Heròdot. Barcelona: Empúries, 2006.

Un dia més de vida. Barcelona: Empúries, 2008.

KERTÉSZ, IMRE

Sense destí. Barcelona: Quaderns Crema, 2003.

LEWIS, NORMAN

Nápoles 1944: un oficial del Servicio de Inteligencia en el laberinto italiano. Barcelona, 2002.

MADUEÑO, E.; ROVIRA, B.

Notícies del més enllà. El reporterisme en premsa. Barcelona: Pòrtic, 1999.

OLEAQUE, JOAN M.

Des de la tenebra: un descens al cas Alcàsser. Barcelona: Empúries, 2002.

PLA, JOSEP.

Articles amb cua. Barcelona: Destino, 2004.

Notes disperses. Barcelona: Destino, 1981.

PLANES, JOSEP MARIA.

Nits de Barcelona. Barcelona: Proa, 2001.

POLO, IRENE.

La fascinació del periodisme. Barcelona: Quaderns Crema, 2003.

ROBERT, ROBERT.

Barcelona avui en dia. Barcelona: Empúries, 2003.

XAMMAR, EUGENI.

L'ou de la serp. Barcelona, Quaderns Crema, 1998.

PREPARAT PER: Enric Xicoy i Comas

DATA DE LA DARRERA REVISIÓ: 11 de febrer de 2009.